Η απασχόληση στα Καταλύματα και την Εστίαση και τους Λοιπούς Κλάδους της Ελληνικής Οικονομίας, 2009 - 2018

Αύγουστος 2019

Δρ. Άρης Ίκκος, ISHC
Επιστημονικός Διευθυντής

Σεραφείμ Κουτσός
Αναλυτής

© ΙΝΣΕΤΕ – Επιτρέπεται η αναδημοσίευση με την προϋπόθεση της αναφοράς στην πηγή

INSETE
INTELLIGENCE

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	3
Απασχολούμενοι στα Καταλύματα και την Εστίαση και τους Λοιπούς Κλάδους	4
Απασχολούμενοι Πλήρους – Μερικής απασχόλησης στα Καταλύματα και την Εστίαση και τους Λοιπούς Κλάδους	6
Εξέλιξη της Πλήρους - Μερικής απασχόλησης στα Καταλύματα και την Εστίαση ανά τρίμηνο	8
Εξέλιξη της Πλήρους – Μερικής απασχόλησης στους Λοιπούς Κλάδους ανά τρίμηνο	9
% Εξέλιξη της Πλήρους – Μερικής απασχόλησης στα Καταλύματα και την Εστίαση επί του συνόλου ανά τρίμηνο	10
Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στα Καταλύματα και την Εστίαση και τους Λοιπού Κλάδους	11
Φύλο απασχολούμενων στα Καταλύματα και την Εστίαση και τους Λοιπούς Κλάδους	13
Ανασφάλιστοι στα Καταλύματα και την Εστίαση και τους Λοιπούς Κλάδους	15
Περιφερειακή κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα και την Εστίαση	17
Περιφερειακή κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα	18
Περιφερειακή κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση	19
Κύρια Συμπεράσματα	20
Παράρτημα – Πρωτογενή Στοιχεία	22

Εισαγωγή

Αντικείμενο της παρούσας μελέτης είναι η καταγραφή της εξέλιξης της απασχόλησης στα Καταλύματα και την Εστίαση και στους Λοιπούς κλάδους της οικονομίας, ανά τύπο απασχόλησης (πλήρης –μερική), ηλικία και φύλο. Η μελέτη βασίζεται στα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ και η περίοδος αναφοράς είναι από το 2009 έως το 2018[1]. Αναφορικά με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, σημειώνουμε τα εξής:

- Η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού είναι δειγματοληπτική και διεξάγεται από την ΕΛΣΤΑΤ.
- Ως απασχολούμενοι ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποία απουσίαζαν προσωρινά.
- Η κατηγορία «Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης» αναφέρεται, χάριν συντομίας, ως «Τουρισμός» στα διαγράμματα. Αν και μέρος της δραστηριότητας της εστίασης δεν αφορά στον τουρισμό, η εποχικότητα που παρουσιάζουν τα στοιχεία απασχόλησης σε αυτήν ταυτίζεται με την εποχικότητα του Ελληνικού τουρισμού. Ως εκ τούτου θεωρούμε τη δραστηριότητα της εστίασης ως κλάδο του τουρισμού. Επίσης, σημειώνουμε ότι υπάρχουν άλλες τουριστικές δραστηριότητες (πχ μεταφορές, ταξιδιωτικά γραφεία) που περιλαμβάνονται σε άλλες κατηγορίες και δεν καταγράφονται στα στοιχεία της παρούσας έρευνας.

1. Ο αναγνώστης που ενδιάφέρεται για προηγούμενα χρόνια, μπορεί να ανατρέξει στις μελέτες «Μακροχρόνιες τάσεις (1983 – 2016) απασχόλησης στον Τουρισμό και στους Λοιπούς κλάδους της Ελληνικής Οικονομίας» και «Η απασχόληση στον Τουρισμό και στους Λοιπούς κλάδους της Ελληνικής Οικονομίας, 2009 – 2018» που αναλύουν τα στοιχεία της ΕΕΔ για τα Καταλύματα και την Εστίαση και τους Λοιπούς κλάδους από το 1983 έως το 2017.

ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΣΤΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΣΤΙΑΣΗ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΛΟΙΠΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ

411,1 χιλ. οι απασχολούμενοι στα Καταλύματα και την Εστίαση στο **Q3 του 2018**

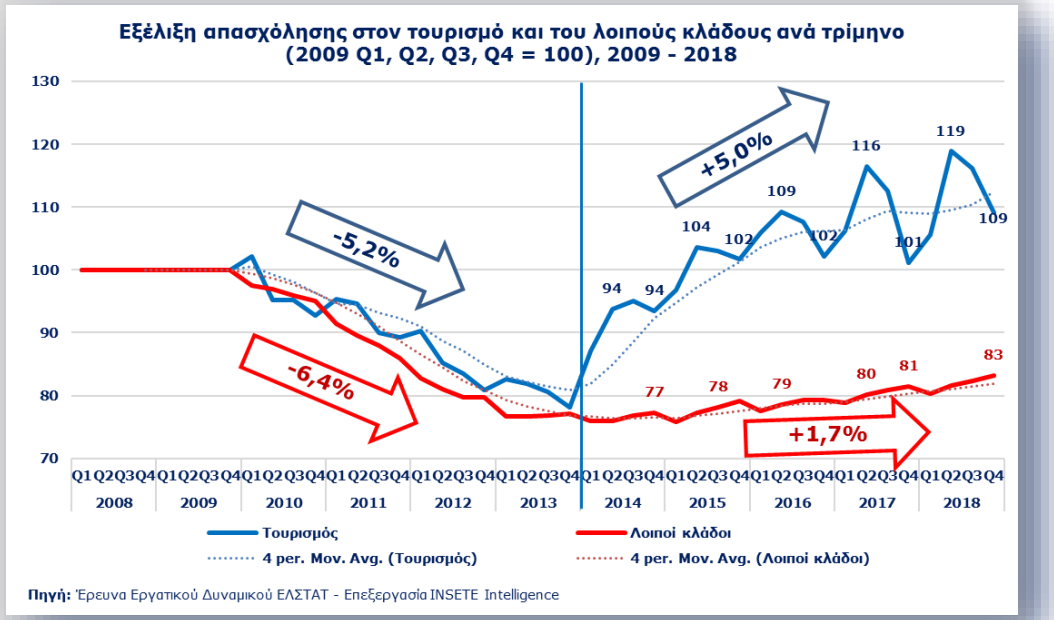

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η απασχόληση στα Καταλύματα και την Εστίαση μεταξύ 2009 έως 2018 αυξήθηκε κατά +12,7%, σε αντίθεση με τους λοιπούς κλάδους όπου η απασχόληση την ίδια περίοδο κατέγραψε μείωση κατά -18,2%. Η αύξηση στα Καταλύματα και την Εστίαση παρατηρείται από το 2014 και μετά, αφού την περίοδο 2009 - 2013 παρατηρείται γενικευμένη πτώση της απασχόλησης, περιλαμβανομένων και των απασχολούμενων στα Καταλύματα και την Εστίαση (με εξαίρεση το Q3 και Q4 του 2009 και το Q1 του 2010).

Από το Q1του 2014 όμως, ο τουρισμός – σε αντίθεση με τους λοιπούς κλάδους– έχει ταχεία ανάκαμψη (Q3: 2014/2013 +17,9%, 2015/2014 +8,4%, 2016/2015 +4,4%, 2017/2016 +4,6%, 2018/2017 +3,1%) και το Q3 του 2018 ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων στα Καταλύματα και την Εστίαση (411,1 χιλ.) ευρίσκεται στο υψηλότερο σημείο από το 2009. Εξαίρεση για τον τουρισμό αποτέλεσαν το Q4 του 2017 (-1,0%) και το Q1 του 2018 (-0,5%). Αντίθετα στους λοιπούς κλάδους, η ανάκαμψη ξεκίνησε ένα χρόνο αργότερα (2015 έναντι 2014, με εξαίρεση οριακές αυξήσεις στο Q3, Q4 του 2014) και ήταν πολύ ηπιότερη (Q3: 2015/2014 +1,7%, 2016/2015 +1,5%, 2017/2016 +2,1% και 2018/2017 +1,7%) και, αν και το Q3 του 2018 ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων στους λοιπούς κλάδους (3,5 εκ.) ευρίσκεται στο υψηλότερο σημείο από το Q2 του 2012, παραμένει σημαντικά χαμηλότερος από το αντίστοιχο τρίμηνο του 2009 (-17,7%).

Συνολικά για την περίοδο 2009-2018 ο Σύνθετος Ετήσιος Ρυθμός Μεταβολής της απασχόλησης στα Καταλύματα και την Εστίαση έχει αύξηση +1,3% ενώ, αντίθετα, στους λοιπούς κλάδους μείωση -2,2%. Επιμέρους, την περίοδο 2009 - 2013 και στις δύο κατηγορίες καταγράφεται μείωση (τουρισμός -5,2% και λοιποί κλάδοι -6,4%), ενώ την περίοδο 2014 - 2018 αύξηση (τουρισμός +5,0%, λοιποί κλάδοι +1,7%).

ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΣΤΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΣΤΙΑΣΗ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΛΟΙΠΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ

Η απασχόληση στα Καταλύματα και την Εστίαση στο **Q3** του **2018** αγγίζει το **10,6%** της συνολικής απασχόλησης

Το ποσοστό της απασχόλησης στα Καταλύματα και την Εστίαση επί του συνόλου της απασχόλησης από το 2009 έως το 2018 αυξάνεται. Συγκεκριμένα, από το Q1 του 2009 έως το Q4 του 2013, παρόλο που η απασχόληση στα Καταλύματα και την Εστίαση καταγράφει πτώση, το ποσοστό της επί του συνόλου αυξάνεται (οριακά) -πράγμα που οφείλεται στην κατακόρυφη πτώση που παρατηρείται στην απασχόληση στους λοιπούς κλάδους. Από το Q1 του 2014, το ποσοστό της απασχόλησης στα Καταλύματα και την Εστίαση επί του συνόλου καταγράφει αύξηση, που οφείλεται αφενός στην έντονη αύξηση της απασχόλησης στα Καταλύματα και την Εστίαση και αφετέρου στην ήπια αύξηση της απασχόλησης στους λοιπούς κλάδους.

Το Q3 του 2018 η απασχόληση στα Καταλύματα και την Εστίαση ανήλθε στο 10,6% της συνολικής απασχόλησης έναντι 8,1% το 2013 και 7,7% το 2009 ενώ η ετήσια συμβολή του τουρισμού στο σύνολο της απασχόλησης για το 2018 ανήλθε στο 9,4%.

Επίσης, όπως φαίνεται και από το γράφημα, η απασχόληση στα Καταλύματα και την Εστίαση χαρακτηρίζεται από έντονη εποχικότητα (αντίστοιχα 80,2% των αφίξεων και 84,4% των εσόδων για το 2018 καταγράφεται στο Q2 και Q3, βλ. μελέτη «Η συμβολή του τουρισμού στην Ελληνική Οικονομία το 2018»).

ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΠΛΗΡΟΥΣ – ΜΕΡΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΣΤΙΑΣΗ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΛΟΙΠΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ

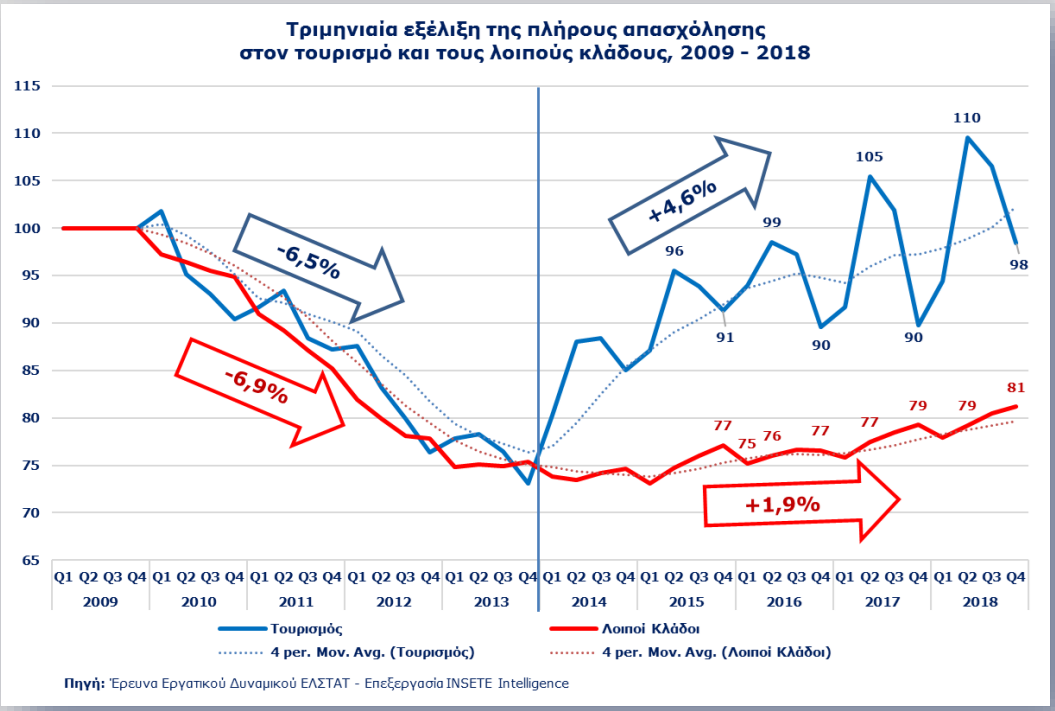

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

351,0 χιλ. απασχολούμενοι στα Καταλύματα και την Εστίαση με πλήρη απασχόληση στο **Q3** του 2018

Αναφορικά με τους απασχολούμενους πλήρους απασχόλησης, παρατηρούμε ότι υπάρχει μια γενικευμένη πτώση της απασχόλησης, από το 2009 έως το Q4 του 2013 για τον τουρισμό (από 329,5 χιλ. στο Q3 του 2009 σε 251,8 χιλ. στο Q3 του 2013, -23,6%) ενώ για τους λοιπούς κλάδους η πτώση συνεχίστηκε μέχρι το Q1 του 2015 φθάνοντας στο κατώτατο σημείο (από 4,0 εκατ. στο Q1 του 2009 σε 2,9 εκατ. στο Q1 του 2015, -26,9%). Έκτοτε, η αύξηση της απασχόλησης στα Καταλύματα και την Εστίαση είναι έντονη (Q3: από 291,2 χιλ. το 2014 σε 351,0 χιλ. το 2018, +20,6%) ενώ αντίθετα η αύξηση της απασχόλησης στους λοιπούς κλάδους είναι πιο ήπια (Q3: από 3.028,2 χιλ. το 2015 σε 3.206,0 χιλ. το 2018, +5,9%).

Αξιοσημείωτο είναι επίσης, ότι στο Q3 του 2018 οι απασχολούμενοι με πλήρη απασχόληση στα Καταλύματα και την Εστίαση σημείωσαν ρεκόρ για την περίοδο αναφοράς, φθάνοντας τους 351,0 χιλ. απασχολούμενους ξεπερνώντας το ρεκόρ του 2017 (335,8 χιλ.). Αντίθετα, στους λοιπούς κλάδους, οι απασχολούμενοι με πλήρη απασχόληση δεν έχουν ανακάμψει ακόμη στα προ κρίσης επίπεδα, Q3: από 3.985,1 χιλ. το 2009 σε 3.206,0 χιλ. το 2018.

Ο σύνθετος ετήσιος ρυθμός μεταβολής (CAGR) της πλήρους απασχόλησης μεταξύ 2009 - 2018 στα Καταλύματα και την Εστίαση είναι οριακά αυξητικός (+0,3%) σε αντίθεση με τους λοιπούς κλάδους (-2,5%) που είναι πτωτικός. Επιμέρους, την περίοδο 2009 - 2013 και στις δύο κατηγορίες καταγράφεται πτώση (τουρισμός -6,5% και λοιποί κλάδοι -6,9%) ενώ την περίοδο 2014 - 2018 αύξηση (τουρισμός +4,6%, λοιποί κλάδοι +1,9%).

ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΠΛΗΡΟΥΣ – ΜΕΡΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΣΤΙΑΣΗ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΛΟΙΠΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ

60,1 χιλ. απασχολούμενοι στα Καταλύματα και την Εστίαση με μερική απασχόληση στο **Q3** του 2018

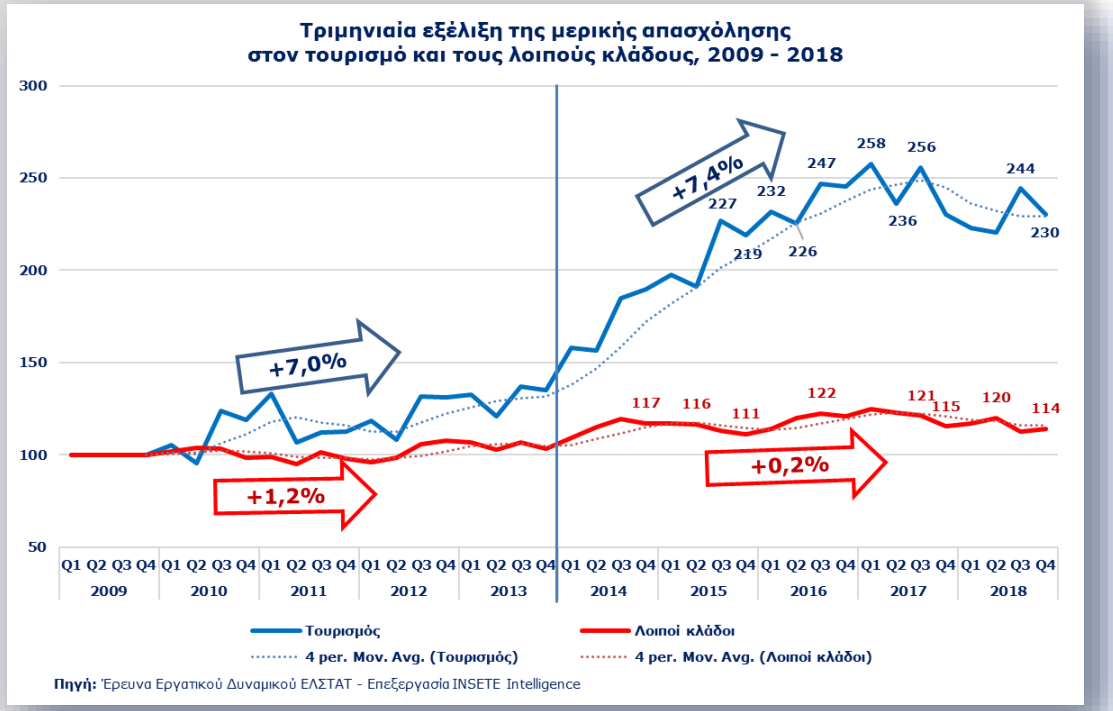

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στους απασχολούμενους μερικής απασχόλησης παρατηρούμε ότι υπάρχει μια διαχρονική τάση αύξησης, που είναι πιο έντονη στα Καταλύματα και την Εστίαση. Συγκεκριμένα, μεταξύ Q3 2009 και Q3 2018, οι εργαζόμενοι στα Καταλύματα και την Εστίαση με μερική απασχόληση αυξάνονται από 24,6 χιλ. σε 60,1 χιλ. (+144,2%) ενώ στους λοιπούς κλάδους από 246,0 χιλ. σε 277,1 χιλ. (+12,6%).

Σε αντίθεση με τους πλήρους απασχόλησης, οι απασχολούμενοι μερικής απασχόλησης καταγράφουν αυξητική πορεία ακόμα και κατά την περίοδο 2009 - 2013 (αν και με διακυμάνσεις ανά τρίμηνο) όπου η απασχόληση στο σύνολο της οικονομίας είχε υποστεί σημαντικό πλήγμα.

Επιμέρους, αξιοσημείωτη είναι η μεγάλη αύξηση των απασχολούμενων μερικής απασχόλησης στα Καταλύματα και την Εστίαση μετά τον 2014 σε αντίθεση με τους λοιπούς κλάδους όπου η αύξηση είναι πιο ήπια και με λιγότερες εξάρσεις. Παρ' όλ' αυτά το 2018 παρατηρείται μια ανάσχεση αυτής της τάσης και στις δύο κατηγορίες (Τουρισμός 2018/17: -6,2%, Λοιποί Κλάδοι 2018/17: -4,2%).

Ο σύνθετος ετήσιος ρυθμός μεταβολής (CAGR) της μερικής απασχόλησης μεταξύ 2009 - 2018 και στις δύο κατηγορίες είναι αυξητικός (τουρισμός +9,7%, λοιποί κλάδοι +1,7%). Επιμέρους, την περίοδο 2009 - 2013 και στις δύο κατηγορίες καταγράφεται αύξηση (τουρισμός +7,0% και λοιποί κλάδοι +1,2%) ενώ ίδια εικόνα παρατηρούμε και την περίοδο 2014 - 2018 (τουρισμός +7,4%, λοιποί κλάδοι +0,2%).

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΥΣ ΚΑΙ ΜΕΡΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΣΤΙΑΣΗ ΑΝΑ ΤΡΙΜΗΝΟ

Η μερική απασχόληση στα Καταλύματα και την Εστίαση για το 2018 αντιστοιχεί στο **16,3%** της συνολικής απασχόλησης, όταν στην ΕΕ-28 είναι **32,5%**

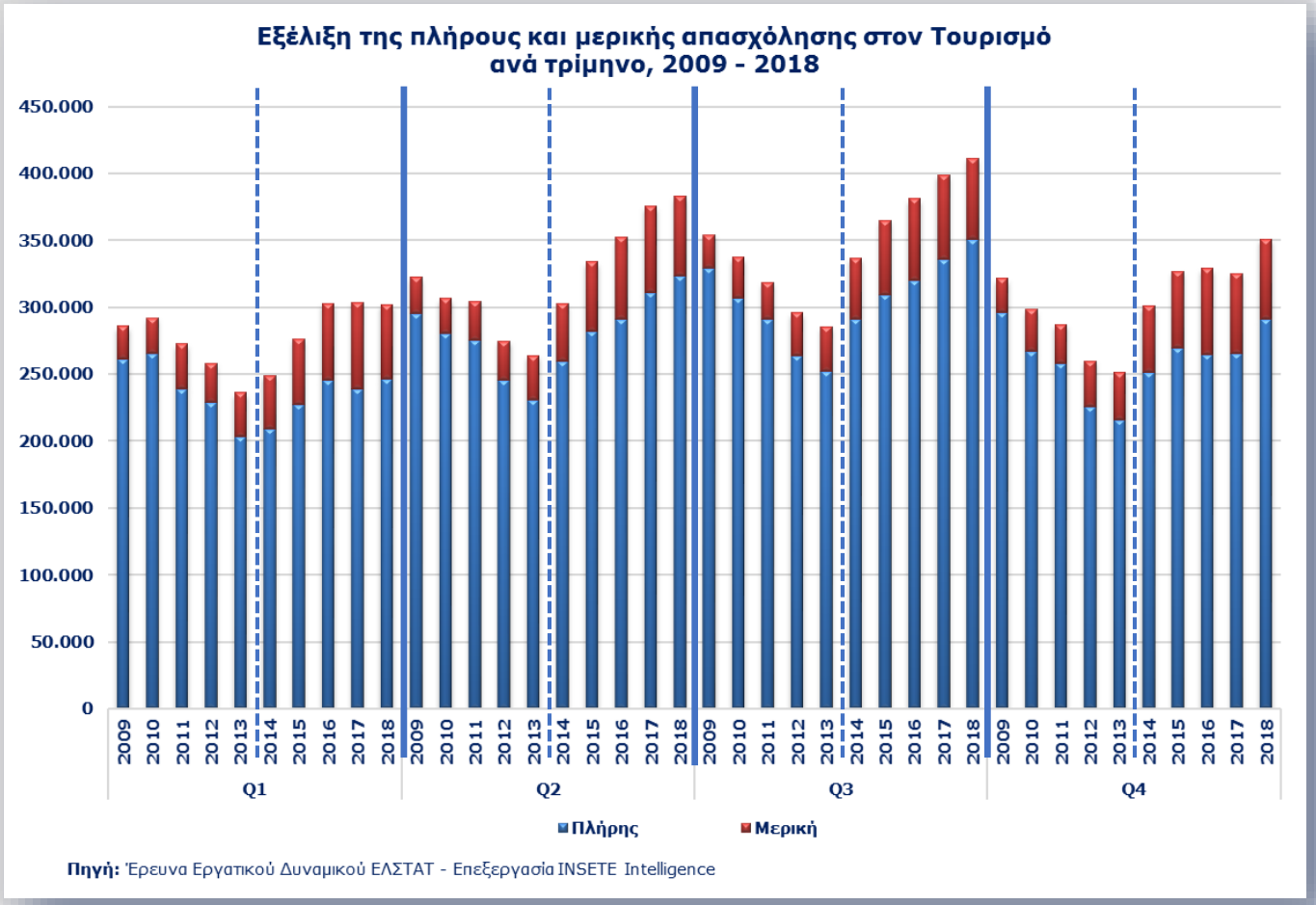

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αυτό όμως που είναι ιδιαίτερα σημαντικό είναι ότι η αύξηση της μερικής απασχόλησης στα Καταλύματα και την Εστίαση μετά την ανάκαμψή της το 2013 (με εξαίρεση το 2018 που σημειώνεται μείωση), δεν είναι εις βάρος της πλήρους απασχόλησης αλλά προστίθεται στην αύξηση αυτή, δίνοντας μια διέξοδο μερικής -έστω- απασχόλησης σε δεκάδες χιλιάδες εργαζόμενους ενώ, ταυτόχρονα, οι επιχειρήσεις ακολουθούν μια συντηρητική πολιτική εν μέσω κρίσης.

Επίσης, σύμφωνα με στοιχεία της ΕΕΔ της ΕΛΣΤΑΤ και των αντίστοιχων της Eurostat[2] η μερική απασχόληση στα Καταλύματα και την Εστίαση για το 2018 στην Ελλάδα αντιστοιχεί στο 16,3% της συνολικής απασχόλησης στον κλάδο, έναντι 32,5% στην ΕΕ-28 (έναντι 17,9% και 33,0% αντίστοιχα για το 2017, βλ. Μελέτη «Η απασχόληση στον Τουρισμό και τους Λοιπούς κλάδους της Ελληνικής Οικονομίας, 2008 - 2017»). Ακόμα οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στα Καταλύματα και την Εστίαση, στην Ελλάδα απασχολούνται 51,0 ώρες εβδομαδιαίως έναντι 44,0 ωρών στην ΕΕ-28 και οι μερικής απασχόλησης 20,7 στην Ελλάδα έναντι 18,4 στην ΕΕ-28.

2. Βλ. http://ec.europa.eu/eurostat/data/database , στη συνέχεια: Industry, trade and services – Tourism – Annual data on Tourism Industries – Annual data on employment for selected tourism industries - employed persons by full-time / part-time activity and NACE Rev. 2 activity

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΥΣ ΚΑΙ ΜΕΡΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΟΥΣ ΛΟΙΠΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΑΝΑ ΤΡΙΜΗΝΟ

Η Ελλάδα κατέχει το **4ο χαμηλότερο** ποσοστό μερικής απασχόλησης ανάμεσα στα κράτη – μέλη της Ευρωζώνης

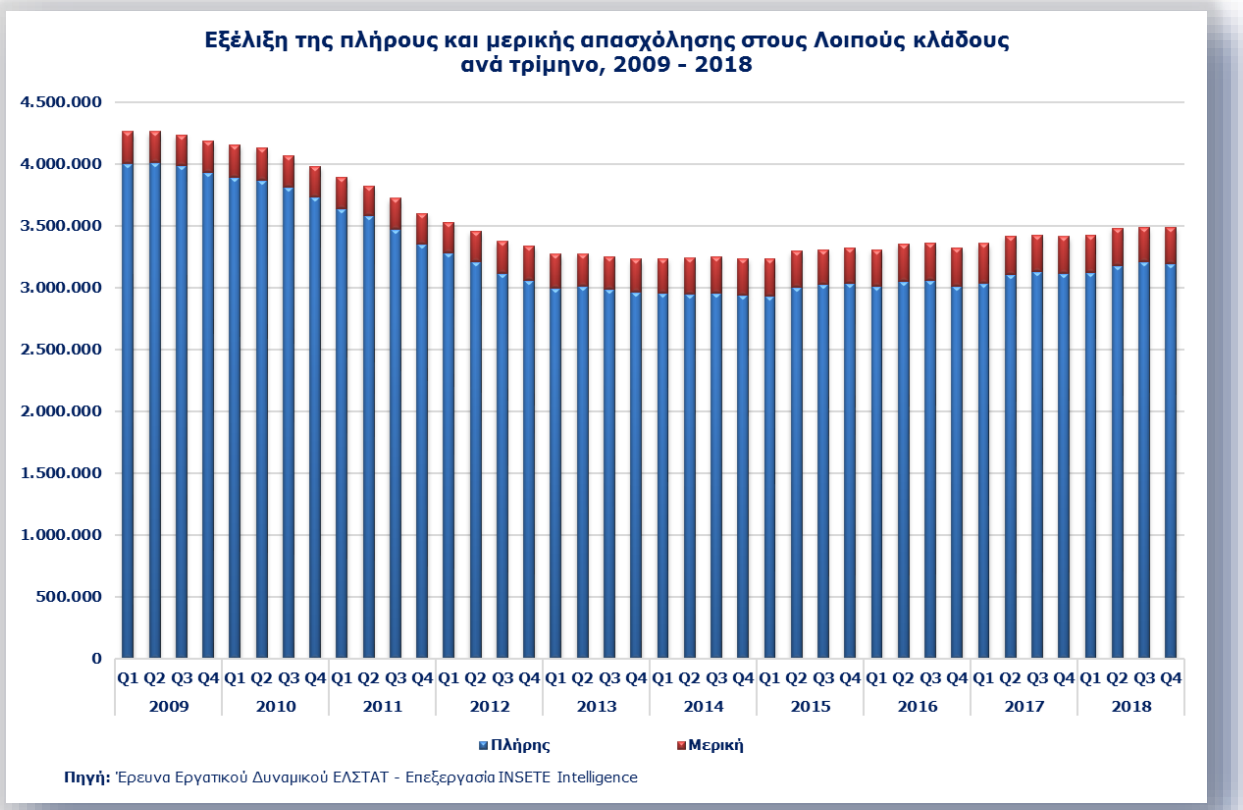

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Παρόμοια είναι η εικόνα στους λοιπούς κλάδους αν και με μικρότερη διείσδυση της μερικής απασχόλησης σε σύγκριση με τον τουρισμό, ενώ η συνολική απασχόληση το 2018 (ανά τρίμηνο) υπολείπεται ακόμη σημαντικά του 2009. Ακόμα σύμφωνα με τις ίδιες πηγές της ΕΕΔ της ΕΛΣΤΑΤ και της Eurostat [3], η μερική απασχόληση στους λοιπούς κλάδους στην Ελλάδα αντιστοιχεί στο 8,5% της συνολικής απασχόλησης έναντι 19,5% στην ΕΕ-28 (για το 2017 τα αντίστοιχα μεγέθη ήταν 9,0% και 19,6% αντίστοιχα). Επίσης, οι εργαζόμενοι στους λοιπούς κλάδους πλήρους απασχόλησης στην Ελλάδα απασχολούνται 44,2 ώρες εβδομαδιαίως έναντι 41,2 στην ΕΕ-28 ενώ οι μερικής στην Ελλάδα απασχολούνται 20,2 ώρες έναντι 20,5 στην ΕΕ-28.

Τέλος, σύμφωνα με την Eurostat το 2018 η Ελλάδα κατέχει το 4ο χαμηλότερο ποσοστό μερικής απασχόλησης (9,2%) ανάμεσα στα κράτη - μέλη της Ευρωζώνης, μετά την Σλοβακία (5,3%), την Λετονία (8,1%) και την Λιθουανία (8,1%). Ενδεικτικά, το ποσοστό της μερικής απασχόλησης για το 2017 ήταν 9,8% με την Ελλάδα να κατείχε επίσης το 4ο χαμηλότερο ποσοστό μέσα στην Ευρωζώνη.

3. Βλ. http://ec.europa.eu/eurostat/data/database , στη συνέχεια: Industry, trade and services – Tourism – Annual data on Tourism Industries – Annual data on employment for selected tourism industries - employed persons by full-time / part-time activity and NACE Rev. 2 activity

% ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΥΣ – ΜΕΡΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΣΤΙΑΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΑΝΑ ΤΡΙΜΗΝΟ

Ο τομέας του τουρισμού στο **Q3** του 2018 αντιπροσωπεύει το **9,9%** της πλήρους και το **17,8%** της μερικής απασχόλησης επί του συνόλου

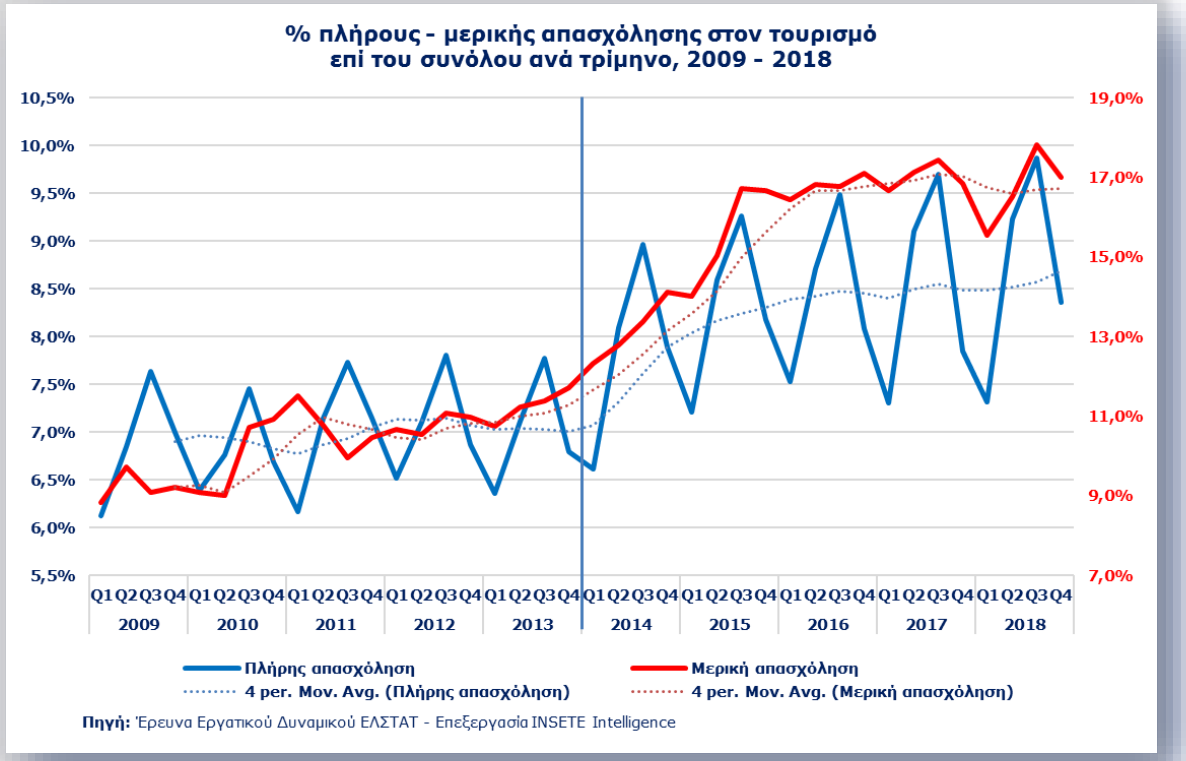

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η εικόνα της απασχόλησης στα Καταλύματα και την Εστίαση ως ποσοστό επί του συνόλου τόσο για την πλήρη όσο και για την μερική, από το Q1 του 2009 έως το Q4 του 2018 είναι αυξητική, αν και με διακυμάνσεις. Συγκεκριμένα, από το Q1 του 2009 έως το Q4 του 2013 το ποσοστό της απασχόλησης στα Καταλύματα και την Εστίαση αυξάνει τόσο στην πλήρη (ήπια) όσο και στην μερική (πιο έντονα). Αυτό οφείλεται για την πλήρη απασχόληση στην κατακόρυφη πτώση που παρατηρείται στην απασχόληση στους λοιπούς κλάδους (αφού στα Καταλύματα και την Εστίαση καταγράφεται μικρότερη πτώση) σε αντίθεση με την μερική όπου καταγράφεται αύξηση των απασχολούμενων (βλ. σελ. 5). Από το Q1 του 2014 και έπειτα το ποσοστό της απασχόλησης στα Καταλύματα και την Εστίαση επί του συνόλου αυξάνεται τόσο στην πλήρη (πιο ήπια) όσο και στην μερική (πιο έντονα). Αυτό οφείλεται στην μεγάλη αύξηση της απασχόλησης στα Καταλύματα και την Εστίαση και στην πιο ήπια αύξηση στους λοιπούς κλάδους (βλ. σελ. 7 και 8). Αξιοσημείωτο είναι, ότι η πλήρης απασχόληση είναι πιο εξαρτημένη από την εποχικότητα του κλάδου, κάτι το οποίο φαίνεται από τις έντονες διακυμάνσεις που σημειώνει ανά τρίμηνο (σεζόν, εκτός σεζόν), σε αντίθεση με την μερική απασχόληση όπου δεν παρατηρούνται ανάλογες διακυμάνσεις.

Ο κλάδος του τουρισμού στο Q3 του 2018 αντιπροσωπεύει το 9,9% της πλήρους και το 17,8% της μερικής απασχόλησης επί του συνόλου.

ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΣΤΙΑΣΗ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΛΟΙΠΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ

Ο κλάδος του Τουρισμού δίνει διέξοδο εργασίας σε ομάδες του πληθυσμού που δεν έχουν εύκολη πρόσβαση στην αγορά εργασίας

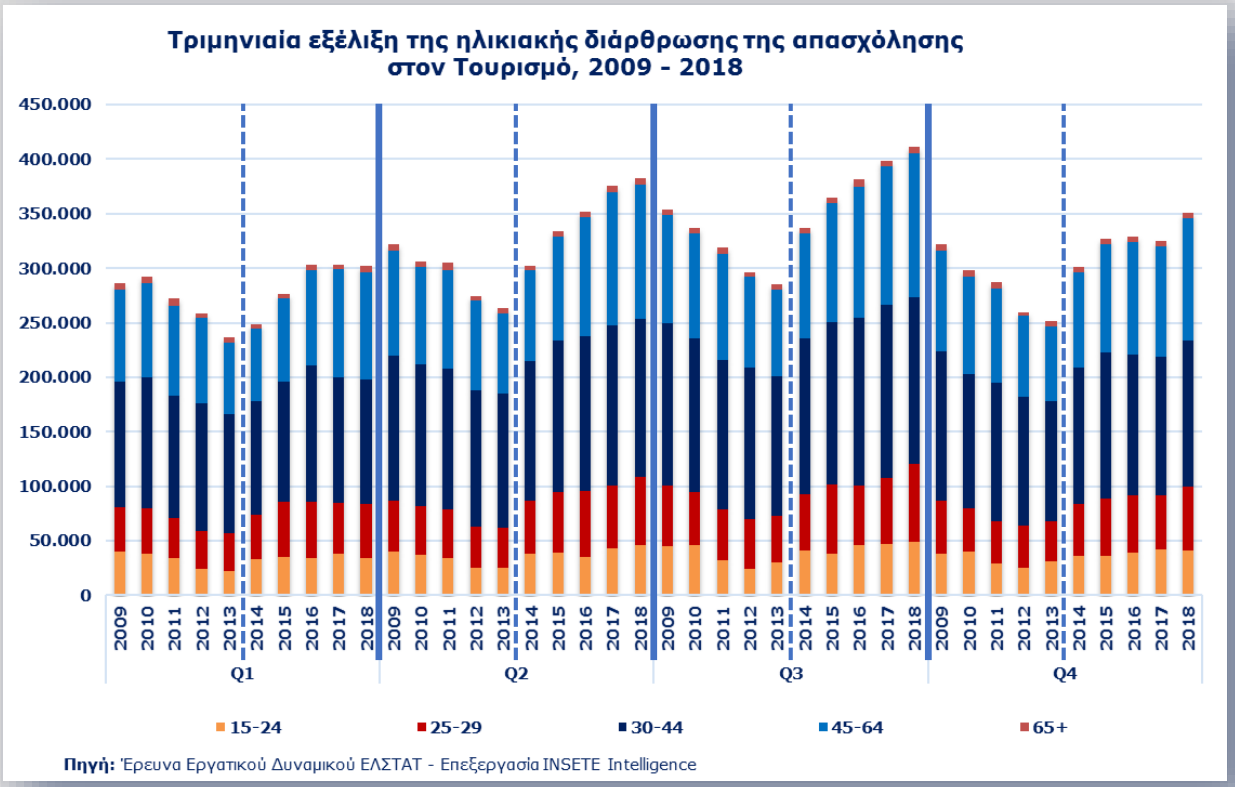

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Οι κυρίαρχες ηλικιακές ομάδες των απασχολούμενων στα Καταλύματα και την Εστίαση προέρχονται από τις ηλικίες 30-44 ετών (37,4% στο Q3 του 2018) και 45-64 ετών (32,0% στο Q3 του 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες: 15-24 ετών (12,0% στο Q3 του 2018), 25-29 ετών (17,2% στο Q3 του 2018) και 65+ ετών (1,4% στο Q3 του 2018). Συγκεκριμένα, για το Q3 του 2013 συγκριτικά με το Q3 2009 όλες οι ηλικιακές ομάδες κατέγραψαν μείωση:

- 15-24 ετών -33,3%,
- 25-29 ετών, -22,1%,
- 30-44 ετών, -14,3%,
- 45-64 ετών, -19,5% και
- 65+ ετών, -9,7%.

Αντίθετα, για το το Q3 του 2018 συγκριτικά με το Q3 του 2014 όλες οι ηλικιακές ομάδες κατέγραψαν αύξηση:

- 15-24 ετών +20,7%,
- 25-29 ετών, +37,8%,
- 30-44 ετών, +6,9%,
- 45-64 ετών, +36,7% και
- 65+ ετών, +30,8%.

Από τα στοιχεία προκύπτει ότι το ποσοστό των απασχολούμενων στις ηλικίες 25-29 και 45-64 ετών αυξήθηκε από το 2009 (Q3 από 15,5%/27,9% το 2009 σε 17,2%/32,0% το 2018 αντίστοιχα) ενώ αντίθετα στις ηλικίες 30-44 ετών μειώθηκε (Q3 από 42,2% το 2009 σε 37,4% το 2018).

Συμπερασματικά, μπορούμε να αναφέρουμε ότι ο τουρισμός τα τελευταία χρόνια προσφέρει ευκαιρίες απασχόλησης σε ομάδες του πληθυσμού που δεν έχουν εύκολη πρόσβαση στην αγορά εργασίας, όπως είναι οι νέοι και οι ηλικίες 45+.

ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΣΤΙΑΣΗ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΛΟΙΠΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ

87,1% των απασχολούμενων στους Λοιπούς κλάδους το Q3 του 2018 προέρχεται από τις ηλικιακές ομάδες 30-64 ετών

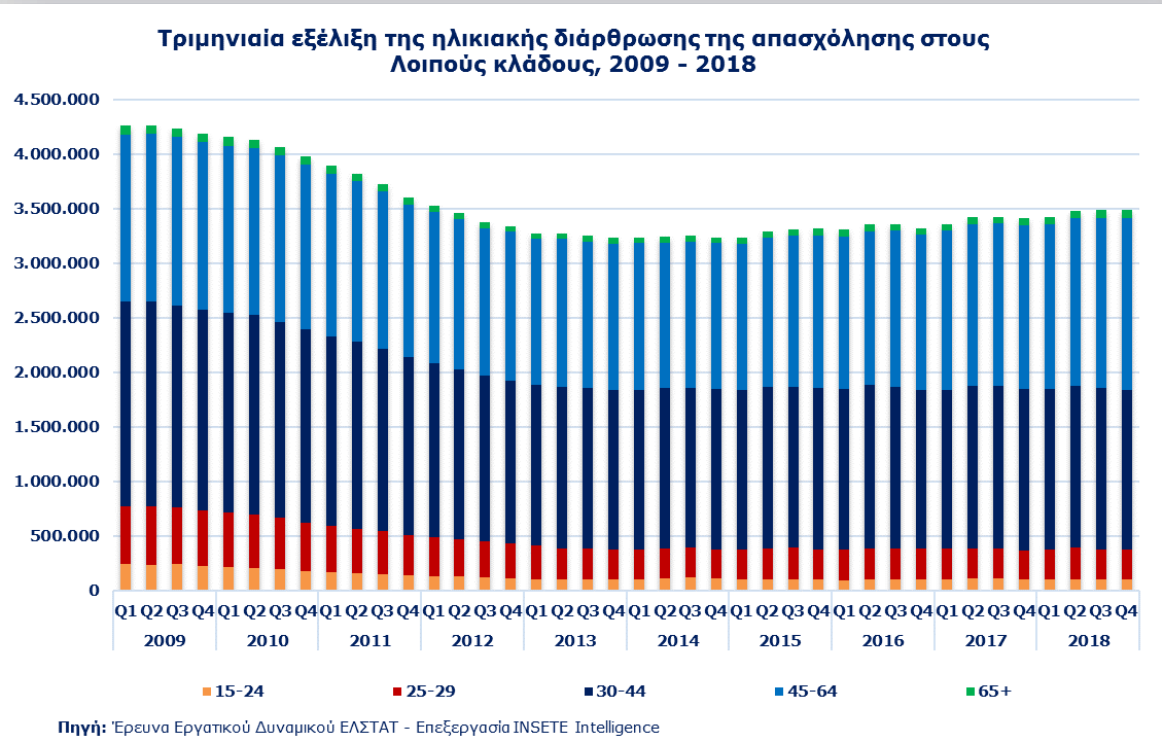

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Παρόμοια ηλικιακή κατανομή προκύπτει και με τους απασχολούμενους στους λοιπούς κλάδους (Q3 2018: 30-44 ετών 42,5%, 45-64 ετών 44,5%). Δηλαδή οι δύο αυτές ηλικιακές ομάδες αντιπροσωπεύουν το 87,1% της συνολικής απασχόλησης στους λοιπούς κλάδους για το Q3 του 2018.

Συγκεκριμένα, για το Q3 του 2013 συγκριτικά με το Q3 2009 όλες οι ηλικιακές ομάδες κατέγραψαν μείωση (πιο έντονη συγκριτικά με τον τουρισμό):

- 15-24 ετών -56,2%,
- 25-29 ετών, -46,9%,
- 30-44 ετών, -20,6%,
- 45-64 ετών, -12,5% και
- 65+ ετών, -37,7%.

Αντίθετα, για το το Q3 του 2018 συγκριτικά με το Q3 2014 η εικόνα είναι μικτή με τις ηλικιακές ομάδες 15-24 (-11,2%) και 25-29 ετών (-2,5%) να καταγράφουν μείωση και τις ηλικιακές ομάδες 30-44 (+1,8%), 45-64 (+15,4%) και 65+ (+36,4%) αύξηση.

Σύμφωνα με τα στοιχεία, προκύπτει ότι οι απασχολούμενοι στους λοιπούς κλάδους στις ηλικίες 30 - 64 ετών αυξάνουν το μερίδιο τους (Q3: από 80,2% το 2009 σε 87,1% το 2018) ενώ αντίθετα το μερίδιο των απασχολούμενων στις ηλικίες 15 - 29 ετών μειώνεται (Q3: από 17,9% το 2009 σε 10,9% το 2018).

ΦΥΛΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΣΤΙΑΣΗ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΛΟΙΠΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ

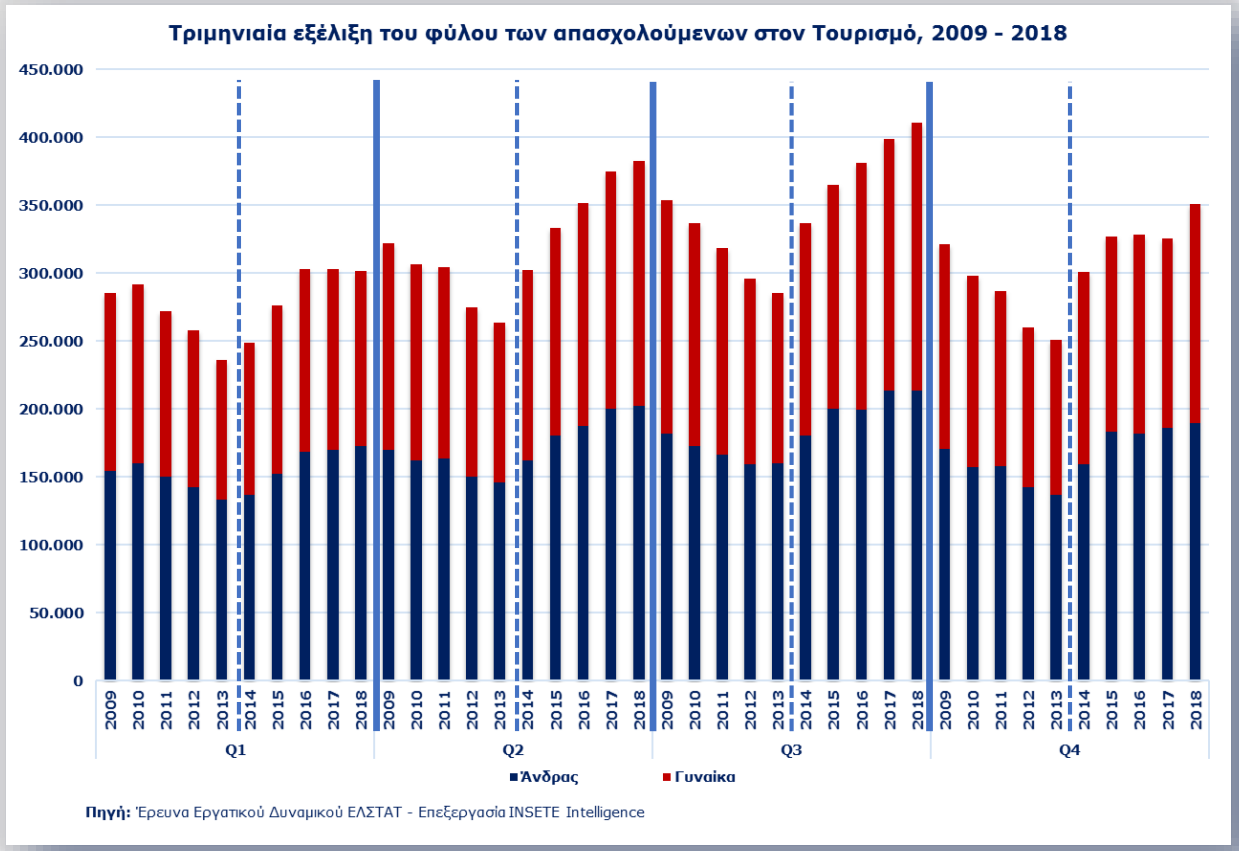

Το ποσοστό των απασχολούμενων **γυναικών** στον κλάδο του Τουρισμού είναι **μεγαλύτερο** σε σύγκριση με τους Λοιπούς κλάδους.

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στα Καταλύματα και την Εστίαση παρατηρούμε ότι πλειοψηφούν οι άνδρες καθόλη την περίοδο αναφοράς. Συγκεκριμένα, για το Q3 του 2009 οι άνδρες αντιπροσώπευαν το 51,4% και οι γυναίκες το 48,6% των απασχολούμενων ενώ για το 2018 τα αντίστοιχα μεγέθη ήταν 52,0% και 48,0% αντίστοιχα.

Επίσης, μετά το 2014 όπου η απασχόληση στα Καταλύματα και την Εστίαση ανακάμπτει, τα ποσοστά των ανδρών αυξάνονται με πιο ήπιο ρυθμό απ'ότι αυτά των γυναικών (18,5% έναντι 26,4% αντίστοιχα). Αυτό οφείλεται στην υψηλότερη μείωση την περίοδο 2009 – 2013 που καταγράφηκε στον αριθμό των γυναικών (-27,3%) σε σύγκριση με τον αριθμό των ανδρών (-11,8%).

Συμπερασματικά, καθόλη την εξεταζόμενη περίοδο το ποσοστό των απασχολούμενων γυναικών στα Καταλύματα και την Εστίαση είναι σημαντικά μεγαλύτερο συγκριτικά με τους λοιπούς κλάδους (βλ. σελ. 14), επιβεβαιώνοντας και πάλι ότι ο τουρισμός προσφέρει ευκαιρίες εργασίας σε ομάδες του πληθυσμού που δεν έχουν εύκολη πρόσβαση στην αγορά εργασίας (βλ. και σελ. 11).

ΦΥΛΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΣΤΙΑΣΗ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΛΟΙΠΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ

40,8% το ποσοστό των γυναικών για το **Q3** του **2018** στους Λοιπούς κλάδους

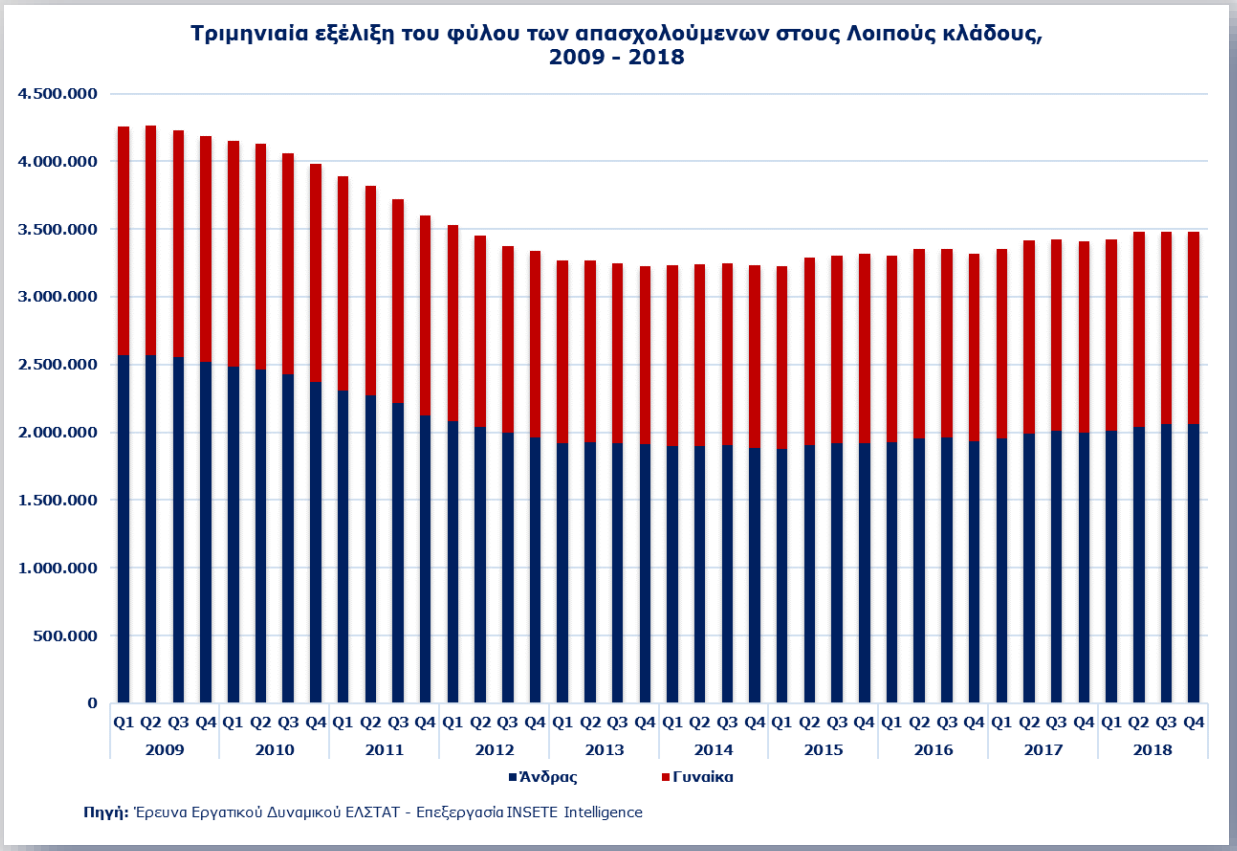

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στους λοιπούς κλάδους πλειοψηφούν οι άνδρες με υψηλότερα ποσοστά συγκριτικά με τον τουρισμό. Συγκεκριμένα, για το Q3 του 2009 οι άνδρες αντιπροσώπευαν το 60,4% και οι γυναίκες το 39,6% των απασχολούμενων ενώ για το 2018 τα αντίστοιχα μεγέθη ήταν 59,2% και 40,8% αντίστοιχα.

Αξιοσημείωτο είναι ότι ο αριθμός των απασχολούμενων γυναικών την περίοδο 2009 – 2018 μειώθηκε σε μικρότερο βαθμό (-15,4%) απ' ότι των ανδρών (-20,0%), ενώ από το 2015 (εναρκτήριο έτος αύξησης της απασχόλησης στους λοιπούς κλάδους) οι άνδρες απασχολούμενοι αυξάνονται με πιο έντονο ρυθμό (+7,2%) έναντι των γυναικών (+3,2%).

ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΟΙ ΣΤΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΣΤΙΑΣΗ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΛΟΙΠΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ

Το ποσοστό των ανασφάλιστων στα καταλύματα είναι -διαχρονικά- κάτω του Μέσου Όρου της οικονομίας

% Ανασφάλιστης εργασίας ανά κλάδο απασχόλησης, 2009-2018, στοιχεία Έρευνας Εργατικού Δυναμικού				
Έτος	Καταλύματα	Εστίαση	Λοιποί Κλάδοι	Σύνολο
2009	4,4%	8,0%	3,8%	4,0%
2010	3,2%	8,4%	3,8%	4,1%
2011	1,9%	8,7%	3,4%	3,7%
2012	2,0%	8,3%	2,9%	3,2%
2013	3,3%	7,6%	3,3%	3,6%
2014	1,3%	7,3%	3,6%	3,8%
2015	1,3%	7,0%	3,4%	3,6%
2016	1,4%	6,8%	3,0%	3,3%
2017	1,1%	5,4%	2,7%	2,9%
2018	1,7%	3,9%	2,4%	2,4%

Πηγή: ΕΕΔ, ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

% Αδήλωτης εργασίας ανά κλάδο απασχόλησης, 2013-2018, στοιχεία Επιχειρησιακού Σχεδίου Αρτεμις				
Έτος	Καταλύματα	Εστίαση	Λοιποί Κλάδοι	Σύνολο
2013-18	2,3%	8,6%	4,7%	5,8%
2018	2,4%	7,2%	4,4%	5,2%

Πηγή: Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Σύμφωνα με την ΕΕΔ, η ανασφάλιστη εργασία στο σύνολο της απασχόλησης εμφανίζει συνεχή τάση αποκλιμάκωσης μεταξύ 2009 και 2018, τόσο σε απόλυτα νούμερα (από 184,1 χιλ. το 2009 σε 93,5 χιλ. το 2018), όσο και ως ποσοστό (από 4,0% σε 2,4%).

Αντίστοιχη ήταν η εικόνα και στα καταλύματα, την εστίαση και τους λοιπούς κλάδους:

- Καταλύματα: μείωση της ανασφάλιστης εργασίας από 3,0 χιλ. το 2009 σε 1,7 χιλ. το 2018, και από 4,4% του συνόλου το 2009 σε 1,7% το 2018.
- Εστίαση: μείωση της ανασφάλιστης εργασίας από 20,2 χιλ. το 2009 σε 10,3 χιλ. το 2018, και από 8,0% το 2009 σε 3,9% το 2018.
- Λοιποί Κλάδοι: μείωση της ανασφάλιστης εργασίας από 160,8 χιλ. το 2009 σε 81,5 χιλ. το 2018, και από 3,8% του συνόλου το 2009 σε 2,4% το 2018.

Επίσης, το 2018, οι ανασφάλιστοι στα καταλύματα αντιπροσωπεύουν το 1,8% (1,7 χιλ.) του συνόλου των ανασφάλιστων, η εστίαση το 11,0% (10,3 χιλ.) και οι Λοιποί Κλάδοι το 87,2% (81,5 χιλ.).

Παρόμοια εικόνα προκύπτει και από το Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης για την Καταπολέμηση της Ανασφάλιστης & Αδήλωτης Εργασίας ¨Άρτεμις¨. Το το 2018 σε έλεγχο 37.270 επιχειρήσεων βρέθηκαν 5.689 αδήλωτοι εργαζόμενοι που αντιστοιχεί στο 5,2% των εργαζόμενων που ελέγχθηκαν (108.688 εργαζόμενοι). Επιμέρους, το ποσοστό της αδήλωτης εργασίας το 2018 ήταν

- 2,4% στα Καταλύματα
- 7,2% στις Δραστηριότητες Υπηρεσιών Εστίασης
- 4,4% στους Λοιπούς Κλάδους.

Ακόμα, σύμφωνα με τα στοιχεία του “Άρτεμις”, από τον Σεπτέμβριο 2013 έως τον Δεκέμβριο 2018 ελέγχθηκαν 176.402 επιχειρήσεις και βρέθηκαν 40.352 αδήλωτοι εργαζόμενοι, που αντιστοιχεί στο 5,8% των εργαζόμενων που ελέγχθηκαν. Επιμέρους, το ποσοστό της αδήλωτης εργασίας ήταν:

- 2,3% στα καταλύματα,
- 8,6% στις Δραστηριότητες Υπηρεσιών Εστίασης,
- 4,7% στους Λοιπούς Κλάδους.

Κατανομή των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά κλάδο δραστηριότητας, 2018					
	Καταλύματα	Εστίαση	Καταλύματα και Εστίαση	Λοιποί κλάδοι	Σύνολο Απασχολούμενων
Αττική	13.704	84.442	98.146	1.280.381	1.378.527
Κεντρική Μακεδονία	8.686	38.155	46.841	595.209	642.050
Θεσσαλία	5.104	16.898	22.002	231.251	253.253
Κρήτη	20.428	18.427	38.855	208.401	247.255
Δυτική Ελλάδα	2.510	17.931	20.441	197.740	218.181
Αν. Μακεδονία & Θράκη	2.103	15.025	17.128	196.238	213.366
Πελοποννησος	3.989	13.500	17.489	190.696	208.186
Στερεά Ελλάδα	2.146	12.654	14.800	176.450	191.250
Νότιο Αιγαίο	19.861	15.239	35.100	96.469	131.570
Ήπειρος	2.754	11.697	14.451	94.483	108.934
Δυτική Μακεδονία	781	5.049	5.830	80.418	86.248
Ιόνια Νησιά	10.922	11.451	22.373	55.879	78.252
Βόρειο Αιγαίο	2.511	5.758	8.270	62.680	70.949
Σύνολο	**95.500**	**266.227**	**361.726**	**3.466.295**	**3.828.021**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΣΤΙΑΣΗ, 2018

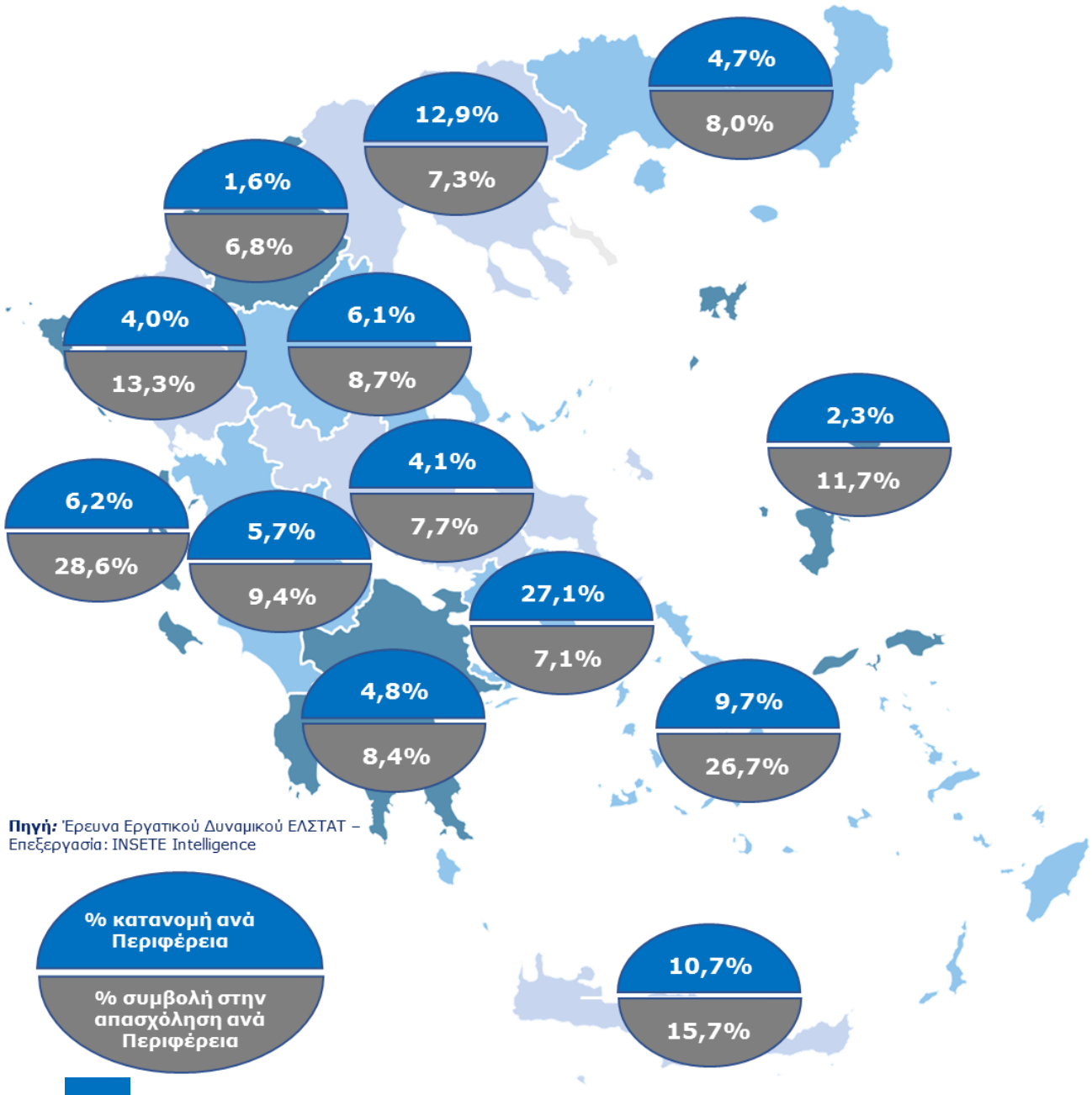

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence

Οι απασχολούμενοι στον κλάδο του τουρισμού το 2018 ανήλθαν σε σχεδόν 362 χιλ. σημειώνοντας αύξηση κατά +12,7% σε σύγκριση με το 2009 (321 χιλ.). Αναφορικά με την Περιφερειακή κατανομή των απασχολούμενων το 2018 στον κλάδο του τουρισμού, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των απασχολούμενων καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (27,1%) και Κεντρικής Μακεδονίας (12,9%) όπου συναντώνται τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της Ελλάδας. Ακολουθούν οι τουριστικές Περιφέρειες της χώρας, Κρήτη (10,7%), Νότιο Αιγαίο (9,7%) και Ιόνια Νησιά (6,2%), Περιφέρειες οι οποίες δέχονται το 43,1% των επισκέψεων της χώρας.

Επόμενες κατά σειρά είναι οι Περιφέρειες της Θεσσαλίας (6,1%), της Δυτικής Ελλάδας (5,7%), της Πελοποννήσου (4,8%), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4,7%), της Στερεάς Ελλάδας (4,1%), της Ηπείρου (4,0%), του Βορείου Αιγαίου (2,3%) ενώ στην τελευταία θέση βρίσκεται η Περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας (1,6%).

Αναφορικά με την συμβολή του τουρισμού στο σύνολο της απασχόλησης ανά Περιφέρεια, παρατηρούμε ότι η μεγαλύτερη συμβολή εντοπίζεται στις τουριστικές Περιφέρειες της χώρας, Ιόνια Νησιά (28,6%), Νότιο Αιγαίο (26,7%), Κρήτη (15,7%) και λιγότερο στα μεγάλα αστικά κέντρα Αττική (7,1%) και Κεντρική Μακεδονία (7,3%). Στις άλλες Περιφέρειες, η συμβολή του τουρισμού στην απασχόληση είναι: Ήπειρος (13,3%), Βόρειο Αιγαίο (11,7%), Δυτική Ελλάδα (9,4%), Θεσσαλία (8,7%), Πελοπόννησος (8,4%), Αν. Μακεδονία & Θράκη (8,0%), Στερεά Ελλάδα (7,7%) και Δυτική Μακεδονία (6,8%).

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ, 2018

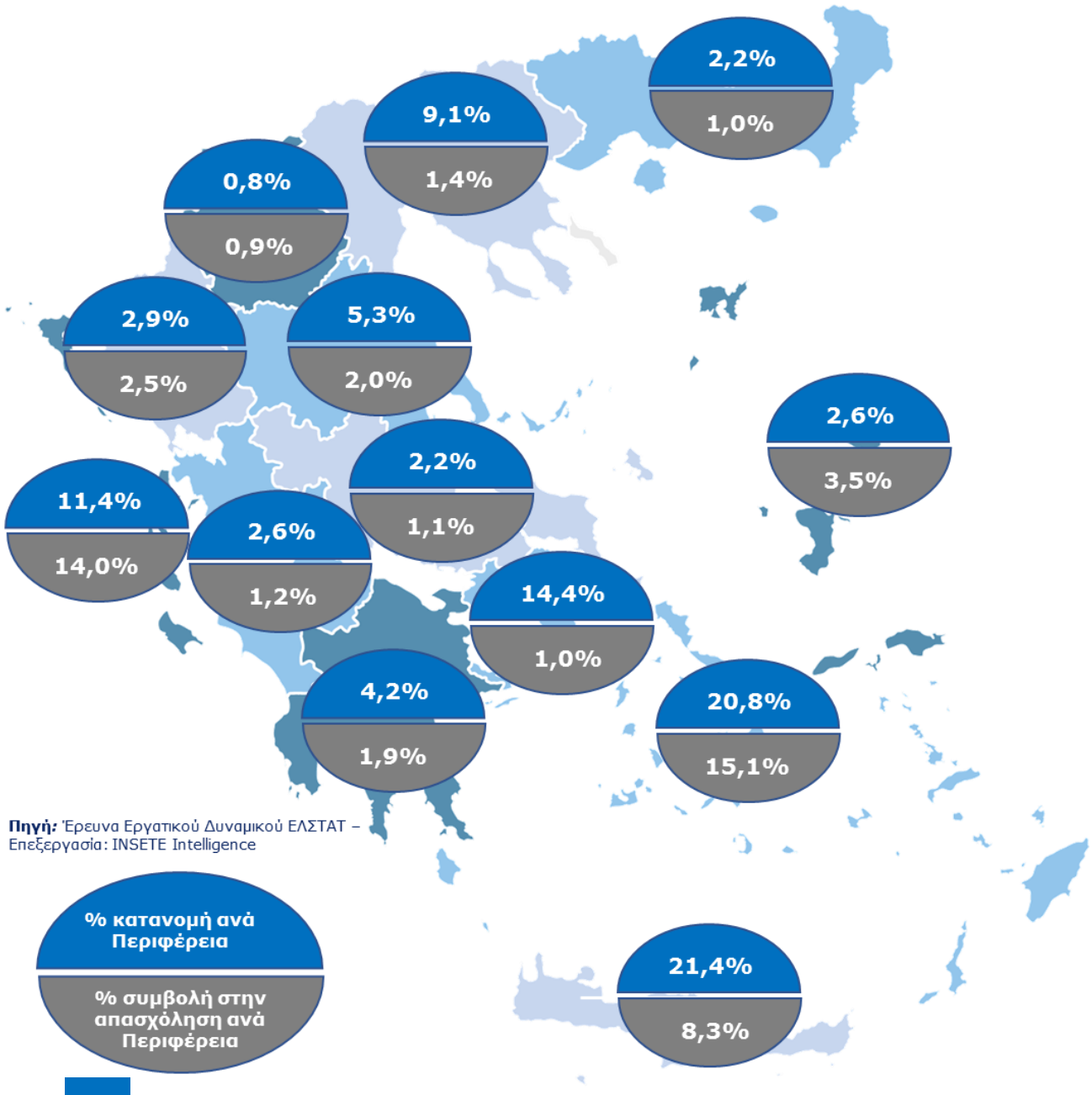

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence

Όπως αναφέρθηκε και στην εισαγωγή, ο κλάδος του τουρισμού περιλαμβάνει τους εργαζόμενους στα Καταλύματα και στην Εστίαση. Αναφορικά με τους απασχολούμενους στα Καταλύματα, αυτοί σημείωσαν αύξηση την περίοδο 2009 – 2018 κατά +38,8% (από 68,8 χιλ. το 2009 σε 95,5 χιλ. το 2018). Στις επιμέρους Περιφέρειες, το Νότιο Αιγαίο και η Κρήτη αντιπροσωπεύουν το 42,2% του συνόλου των απασχολούμενων σε καταλύματα και ακολουθούν η Αττική (14,4%) και τα Ιόνια Νησιά (11,4%). Δηλαδή οι αμιγώς τουριστικές Περιφέρειες της χώρας (Κρήτη, Νότιο Αιγαίο, Ιόνια Νησιά) αντιπροσωπεύουν το 53,6% των απασχολούμενων σε καταλύματα. Οι επόμενες κατά σειρά Περιφέρειες είναι: της Κεντρικής Μακεδονίας (9,1%), της Θεσσαλίας (5,3%), της Πελοποννήσου (4,2%), της Ηπείρου (2,9%), του Βορείου Αιγαίου (2,6%), της Δυτικής Ελλάδας (2,6%), της Στερεάς Ελλάδας (2,2%), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (2,2%) και της Δυτικής Μακεδονίας (0,8%).

Όσον αφορά την συμβολή των καταλυμάτων στο σύνολο της απασχόλησης ανά Περιφέρεια, παρατηρούμε ότι η μεγαλύτερη συμβολή εντοπίζεται στις τουριστικές Περιφέρειες της χώρας, Νότιο Αιγαίο (15,1%), Ιόνια Νησιά (14,0%) και Κρήτη (8,3%). Στις υπόλοιπες Περιφέρειες η συμβολή των καταλυμάτων στην απασχόληση είναι χαμηλή και δεν ξεπερνάει το 3,5%.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΣΤΙΑΣΗ, 2018

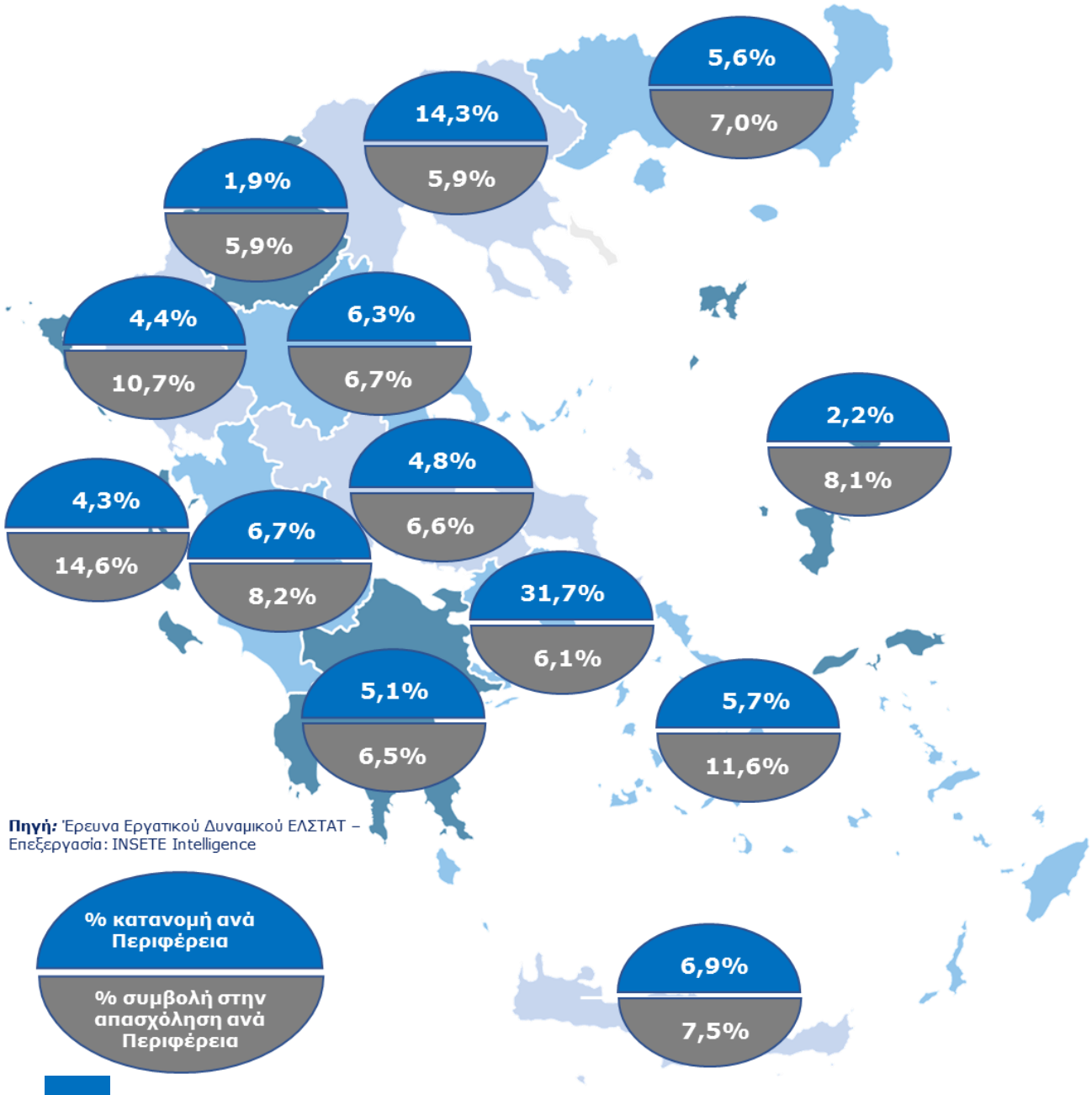

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence

Οι απασχολούμενοι στις Δραστηριότητες Υπηρεσιών Εστίασης αυξήθηκαν με πιο ήπιο ρυθμό (+5,6%, από 252,1 χιλ. το 2009 σε 266,2 χιλ. το 2018) σε σύγκριση με τα καταλύματα. Όσον αφορά την Περιφερειακή κατανομή του 2018 για τον κλάδο της εστίασης, παρατηρούμε ότι οι Περιφέρειες Αττικής (31,7%) και Κεντρικής Μακεδονίας (14,3%) καταγράφουν τα υψηλότερα ποσοστά, αντιπροσωπεύοντας το 46,0% του συνόλου των απασχολούμενων στην Εστίαση. Οι επόμενες κατά σειρά Περιφέρειες είναι: της Κρήτης (6,9%), της Δυτικής Ελλάδας (6,7%), της Θεσσαλίας (6,3%), του Νοτίου Αιγαίου (5,7%), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5,6%), της Πελοποννήσου (5,1%), της Στερεάς Ελλάδας (4,8%), της Ηπείρου (4,4%), των Ιονίων Νήσων (4,3%), του Βορείου Αιγαίου (2,2%) και της Δυτικής Μακεδονίας (1,9%).

Η υψηλότερη συμβολή της εστίασης στο σύνολο της απασχόλησης εντοπίζεται στις Περιφέρειες των Ιονίων Νήσων (14,6%), της Ηπείρου (10,7%) και του Νοτίου Αιγαίου (11,6%). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Δυτικής Ελλάδας (8,2%), Βορείου Αιγαίου (8,1%), Κρήτης (7,5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (7,0%), Θεσσαλίας (6,7%), Στερεάς Ελλάδας (6,6%), Πελοποννήσου (6,5%), Αττικής (6,1%), Δυτικής Μακεδονίας (5,9%) και Κεντρικής Μακεδονίας (5,9%).

ΚΥΡΙΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Σε αντίθεση με τους λοιπούς κλάδους, ο τουρισμός, κατέγραψε στο Q3 του 2018 τον μεγαλύτερο αριθμό απασχολούμενων (411,1 χιλ.) από το 2009, υπερβαίνοντας και το προηγούμενο υψηλότερο σημείο του 2017 (398,7 χιλ.). Αυτό συνέβη γιατί η ανάκαμψη του τουρισμού από το 2014 και μετά ήταν ραγδαία και συνεχής (2014: +14,6%, 2015: +9,6%, 2016: +4,8%, 2017: +2,8% και 2018: +3,1%) και υπερκάλυψε τις απώλειες της περιόδου 2009 - 2013.
- Η απασχόληση στα Καταλύματα και την Εστίαση σημειώνει αύξηση την περίοδο 2009 – 2018, με μέσο ετήσιο ρυθμό +1,3%. Η τάση αυτή εντείνεται από το 2014 και μετά (+5,0%), όταν και ολοκληρώθηκε η μεταμόρφωση του σε έναν κατ'εξοχήν εξωστρεφή διεθνώς ανταγωνιστικό τομέα.
- Ως αποτέλεσμα των παραπάνω εξελίξεων και της παράλληλης μείωσης της απασχόλησης στους λοιπούς κλάδους, η συμμετοχή του τουρισμού στην απασχόληση ανέβηκε στο Q3 από 7,7% το 2009 σε 10,6% το 2018, ποσοστό ρεκόρ τα τελευταία 10 χρόνια. Επιμέρους, ο κλάδος του τουρισμού αντιπροσωπεύει το 9,9% της πλήρους και το 17,8% της μερικής απασχόλησης.
- Η παρατηρούμενη αύξηση της μερικής απασχόλησης στα Καταλύματα και την Εστίαση μετά την ανάκαμψή του το 2013, ως αποτέλεσμα των διαρθρωτικών αλλαγών στην αγορά εργασίας, δεν είναι εις βάρος της πλήρους απασχόλησης αλλά προστίθεται στην αύξηση αυτής δίνοντας μια διέξοδο μερικής -έστω- απασχόλησης σε δεκάδες χιλιάδες εργαζόμενους ενώ, ταυτόχρονα, οι επιχειρήσεις ακολουθούν μια συντηρητική πολιτική αύξησης εργατικού δυναμικού εν μέσω κρίσης.
- Η μερική απασχόληση στην Ελλάδα, τόσο στα Καταλύματα και την Εστίαση (16,3%) όσο και στους λοιπούς κλάδους (8,5%) είναι περίπου η μισή σε σχέση με τα επίπεδα της ΕΕ-28 (32,5% και 19,5% αντίστοιχα).

411,1 χιλ. απασχολούμενοι στα Καταλύματα και την Εστίαση το Q3 του 2018, ρεκόρ από το 2009

+1,3% ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης της απασχόλησης στα καταλύματα και την εστίαση τα τελευταία 10 χρόνια /+5,0% μετά το 2014

10,6% η συμμετοχή των καταλυμάτων και της εστίασης στην απασχόληση στο Q3 του 2018

Η παρατηρούμενη αύξηση της μερικής απασχόλησης στα καταλύματα και την εστίαση δεν είναι εις βάρος της πλήρους απασχόλησης αλλά προστίθεται σε αυτή

Η μερική απασχόληση στην Ελλάδα είναι η μισή σε σχέση με τα επίπεδα της ΕΕ-28

ΚΥΡΙΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Οι κυριότερες ηλικιακές ομάδες απασχολούμενων στον τουρισμό προέρχονται από το ηλικιακό εύρος 30 - 44 (Q3 2018: 37,4%).
- Από το 2009 έως το 2018 το ποσοστό των απασχολούμενων στις ηλικίες 25-29 (Q3 από 15,5% σε 17,2%) και 45-64 ετών (Q3 από 27,9% σε 32,0%) αυξάνεται, επιβεβαιώνοντας ότι ο τουρισμός προσφέρει ευκαιρίες απασχόλησης σε ομάδες του πληθυσμού που δεν έχουν εύκολη πρόσβαση στην αγορά εργασίας.
- Η πλειονότητα των απασχολούμενων τόσο στον τουρισμό όσο και στους λοιπούς κλάδους είναι άνδρες. Παρόλα αυτά το ποσοστό των γυναικών στον τουρισμό (Q3 2018: 48,0%) είναι συγκριτικά υψηλότερο των λοιπών κλάδων (Q3 2018: 40,8%) .
- Αποκλιμάκωση της ανασφάλιστης εργασίας την περίοδο 2009-2018: Λοιποί κλάδοι (-49,3%, από 160,8 χιλ. το 2009 σε 81,5 χιλ. το 2018), Καταλύματα (-44,7%, από 3,0 χιλ. το 2009 σε 1,7 χιλ. το 2018) και Εστίαση (-49,2%, από 20,2 χιλ. το 2009 σε 10,3 χιλ. το 2018).
- Σύμφωνα με το Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης για την Καταπολέμηση της Ανασφάλιστης & Αδήλωτης Εργασίας ¨Άρτεμης¨, το 2018 σε έλεγχο 37.270 επιχειρήσεων βρέθηκαν 5.689 ανασφάλιστοι εργαζόμενοι, 5,2% των εργαζόμενων που ελέγχθηκαν (108.688 εργαζόμενοι).
- Οι Περιφέρειες της Αττικής (27,1%) και της Κεντρικής Μακεδονίας (12,9%) καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια απασχολούμενων στον κλάδο του τουρισμού για το 2018 και ακολουθούν οι τουριστικές Περιφέρειες της Κρήτης (10,7%), του Νοτίου Αιγαίου (9,7%) και των Ιονίων Νήσων (6,2%).
- Αναφορικά με τους απασχολούμενους για το 2018 στα Καταλύματα, οι Περιφέρειες Κρήτης (21,4%) και Νοτίου Αιγαίου (20,8%) κατέγραψαν τα υψηλότερα ποσοστά ενώ αντίστοιχα στην Εστίαση τα υψηλότερα ποσοστά σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (31,7%) και Κεντρικής Μακεδονίας (14,3%).

Οι κλάδοι των καταλυμάτων και της εστίασης, προσφέρει ευκαιρίες σε ομάδες του πληθυσμού που δεν έχουν εύκολη πρόσβαση στην αγορά εργασίας

Οι απασχολούμενες γυναίκες στα καταλύματα και την εστίαση είναι αναλογικά περισσότερες σε σύγκριση με τους Λοιπούς κλάδους

Αποκλιμάκωση της ανασφάλιστης εργασίας τόσο στα καταλύματα και την εστίαση όσο και στους Λοιπούς κλάδους

5,2% το ποσοστό της ανασφάλιστης εργασίας σύμφωνα με το Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης «ΑΡΤΕΜΙΣ»

Οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια

Η Κρήτη και το Νότιο Αιγαίο σημείωσαν τα υψηλότερα μερίδια στα καταλύματα και η Αττική και η Κεντρική Μακεδονία στην εστίαση

Κατανομή συνόλου απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2009 - 2018										
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Αττική	1.753.457	1.672.374	1.540.400	1.384.208	1.312.015	1.325.885	1.335.896	1.360.251	1.365.990	1.378.527
Κεντρική Μακεδονία	741.103	714.829	650.172	590.395	553.603	563.396	600.756	618.813	625.984	642.050
Θεσσαλία	304.279	293.286	267.419	247.464	235.466	233.501	229.766	232.656	250.915	253.253
Κρήτη	268.721	260.683	248.326	223.921	214.758	212.215	209.134	220.538	234.804	247.255
Δυτική Ελλάδα	266.177	262.341	238.922	211.707	202.690	200.887	206.191	205.424	216.814	218.181
Αν. Μακεδονία & Θράκη	232.509	225.604	206.312	198.071	187.405	194.990	197.901	200.661	205.778	213.366
Πελοπόννησος	238.706	228.806	214.050	197.209	191.267	188.666	193.237	196.287	204.979	208.186
Στερεά Ελλάδα	213.884	213.142	198.011	171.362	171.310	173.081	181.007	178.370	187.970	191.250
Νότιο Αιγαίο	136.846	131.444	130.749	130.966	122.786	123.825	132.339	129.786	127.722	131.570
Ήπειρος	135.180	133.282	121.076	112.521	103.919	103.946	105.272	106.539	104.635	108.934
Δυτική Μακεδονία	106.543	100.158	90.557	80.395	77.098	82.470	81.243	81.094	84.525	86.248
Ιόνια Νησιά	87.776	82.170	81.320	80.574	75.231	71.113	72.984	75.771	73.186	78.252
Βόρειο Αιγαίο	70.815	71.633	67.017	66.182	65.649	62.263	64.967	67.369	69.374	70.949
Σύνολο	**4.555.996**	**4.389.754**	**4.054.331**	**3.694.976**	**3.513.197**	**3.536.240**	**3.610.693**	**3.673.559**	**3.752.674**	**3.828.021**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα και την εστίαση ανά Περιφέρεια, 2009 - 2018										
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Αττική	100.642	90.243	82.007	78.143	71.811	85.759	90.092	97.547	91.664	98.146
Κεντρική Μακεδονία	44.453	45.432	46.477	40.932	41.631	45.533	48.067	50.565	48.069	46.841
Κρήτη	32.391	30.743	30.802	29.138	27.628	31.169	34.974	34.985	35.072	38.855
Νότιο Αιγαίο	26.566	21.278	22.735	22.205	23.534	31.337	28.263	30.074	32.319	35.100
Ιόνια Νησιά	15.353	12.464	11.409	12.784	10.760	12.054	14.697	17.435	19.380	22.373
Θεσσαλία	18.631	19.808	20.589	16.899	12.820	13.062	19.958	23.071	26.668	22.002
Δυτική Ελλάδα	16.269	16.203	15.318	13.979	14.877	15.882	19.829	16.785	18.331	20.441
Πελοπόννησος	16.851	16.910	15.780	13.282	14.399	16.281	17.526	17.157	20.459	17.489
Αν. Μακεδονία & Θράκη	13.714	15.421	12.951	10.130	9.040	12.291	16.728	16.441	14.919	17.128
Στερεά Ελλάδα	14.722	13.119	14.321	15.037	13.116	11.916	14.099	15.214	17.744	14.800
Ήπειρος	9.906	12.807	9.729	8.733	8.810	9.522	9.741	8.722	12.095	14.451
Βόρειο Αιγαίο	5.151	7.099	7.228	5.484	5.548	6.054	5.763	7.784	8.221	8.270
Δυτική Μακεδονία	6.290	6.927	6.332	5.393	5.233	6.263	5.800	5.398	5.752	5.830
Σύνολο	**320.939**	**308.452**	**295.676**	**272.138**	**259.206**	**297.122**	**325.539**	**341.177**	**350.692**	**361.726**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά Περιφέρεια, 2009 - 2018										
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Κρήτη	13.483	12.931	14.022	15.528	13.644	14.100	15.149	15.605	18.892	20.428
Νότιο Αιγαίο	13.113	9.128	11.428	12.007	11.941	20.221	16.133	14.620	19.121	19.861
Αττική	16.660	13.414	11.659	11.513	8.723	12.193	10.429	14.760	12.563	13.704
Ιόνια Νησιά	5.424	5.905	5.651	5.464	4.417	6.668	9.223	7.672	8.848	10.922
Κεντρική Μακεδονία	5.091	5.940	7.170	7.333	6.807	8.159	8.149	9.472	8.120	8.686
Θεσσαλία	2.163	1.573	1.696	2.425	2.604	2.014	2.694	3.039	3.097	5.104
Πελοποννησος	2.229	2.991	3.691	3.283	3.591	3.405	3.088	3.625	4.797	3.989
Ήπειρος	1.700	2.045	1.915	1.975	2.127	1.964	1.827	1.849	2.197	2.754
Βόρειο Αιγαίο	2.207	2.535	2.194	2.228	1.935	1.735	1.456	2.662	3.400	2.511
Δυτική Ελλάδα	2.224	2.719	1.664	1.042	1.815	2.346	3.190	2.744	2.537	2.510
Στερεά Ελλάδα	2.604	1.961	2.230	2.196	1.715	1.719	1.490	948	1.598	2.146
Αν. Μακεδονία & Θράκη	1.319	2.436	1.380	1.480	1.426	1.791	2.884	2.601	2.007	2.103
Δυτική Μακεδονία	601	244	333	428	340	266	145	98	291	781
Σύνολο	**68.815**	**63.823**	**65.032**	**66.903**	**61.084**	**76.582**	**75.858**	**79.694**	**87.470**	**95.500**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Κατανομή των απασχολούμενων στην εστίαση ανά Περιφέρεια, 2009 - 2018										
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Αττική	83.982	76.829	70.348	66.630	63.088	73.566	79.663	82.787	79.101	84.442
Κεντρική Μακεδονία	39.362	39.491	39.307	33.599	34.823	37.375	39.918	41.093	39.948	38.155
Κρήτη	18.908	17.812	16.780	13.610	13.985	17.069	19.825	19.380	16.180	18.427
Δυτική Ελλάδα	14.046	13.484	13.654	12.936	13.062	13.536	16.639	14.041	15.794	17.931
Θεσσαλία	16.468	18.235	18.892	14.474	10.216	11.047	17.264	20.032	23.571	16.898
Νότιο Αιγαίο	13.453	12.149	11.306	10.198	11.593	11.116	12.130	15.454	13.198	15.239
Αν. Μακεδονία & Θράκη	12.395	12.985	11.571	8.649	7.614	10.499	13.845	13.840	12.911	15.025
Πελοποννησος	14.622	13.919	12.088	10.000	10.808	12.876	14.438	13.532	15.662	13.500
Στερεά Ελλάδα	12.118	11.158	12.091	12.841	11.401	10.197	12.610	14.266	16.146	12.654
Ήπειρος	8.206	10.762	7.813	6.757	6.683	7.557	7.914	6.873	9.898	11.697
Ιόνια Νησιά	9.929	6.559	5.758	7.319	6.343	5.386	5.474	9.763	10.532	11.451
Βόρειο Αιγαίο	2.944	4.564	5.035	3.256	3.613	4.319	4.307	5.122	4.820	5.758
Δυτική Μακεδονία	5.690	6.683	5.999	4.965	4.894	5.996	5.655	5.300	5.460	5.049
Σύνολο	**252.124**	**244.630**	**230.644**	**205.235**	**198.122**	**220.540**	**249.681**	**261.484**	**263.222**	**266.227**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά Περιφέρεια, 2009 - 2018										
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Αττική	1.652.814	1.582.132	1.458.394	1.306.064	1.240.205	1.240.126	1.245.804	1.262.704	1.274.326	1.280.381
Κεντρική Μακεδονία	696.650	669.398	603.695	549.463	511.972	517.863	552.689	568.248	577.915	595.209
Κρήτη	236.330	229.940	217.524	194.783	187.130	181.046	174.160	185.554	199.732	208.401
Δυτική Ελλάδα	249.908	246.138	223.604	197.728	187.813	185.005	186.362	188.639	198.483	197.740
Θεσσαλία	285.648	273.479	246.831	230.566	222.647	220.440	209.808	209.586	224.247	231.251
Νότιο Αιγαίο	110.280	110.166	108.014	108.762	99.252	92.488	104.076	99.712	95.403	96.469
Αν. Μακεδονία & Θράκη	218.796	210.184	193.361	187.941	178.365	182.700	181.173	184.220	190.859	196.238
Πελοποννησος	221.855	211.896	198.271	183.926	176.868	172.385	175.711	179.130	184.520	190.696
Στερεά Ελλάδα	199.162	200.023	183.690	156.325	158.194	161.165	166.907	163.156	170.226	176.450
Ήπειρος	125.274	120.475	111.347	103.789	95.109	94.425	95.531	97.817	92.539	94.483
Ιόνια Νησιά	72.423	69.706	69.911	67.791	64.471	59.059	58.286	58.336	53.807	55.879
Βόρειο Αιγαίο	65.664	64.534	59.789	60.697	60.101	56.209	59.204	59.584	61.153	62.680
Δυτική Μακεδονία	100.252	93.231	84.225	75.002	71.865	76.208	75.443	75.696	78.773	80.418
Σύνολο	**4.235.057**	**4.081.301**	**3.758.655**	**3.422.838**	**3.253.991**	**3.239.118**	**3.285.154**	**3.332.382**	**3.401.982**	**3.466.295**

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε από το ΙΝΣΕΤΕ στο πλαίσιο της Πράξης: «Ενίσχυση της θεσμικής και επιχειρησιακής ικανότητας του ΣΕΤΕ» με κωδικό MIS 5000993, η οποία εντάσσεται στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση ΕΣΠΑ 2014-2020" και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).**

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ 2014-2020